

Dopisi dobrodošli in se sprejemajo zastonj, ali rokopiše se ne vrača. Uredniški zaključek je vsak torek zvečer.

Za oznanila uredništvo ni odgovorno. Cena oznanil (inserterov) je za celo stran K 64, za $\frac{1}{2}$ strani K 32, za $\frac{1}{4}$ strani K 16, za $\frac{1}{8}$ strani K 8, za $\frac{1}{16}$ strani K 4, za $\frac{1}{32}$ strani K 2, za $\frac{1}{64}$ strani K 1. — Pri večkratnem oznanilu se cena primerno zniža.

tev. 28.

V Ptuj v nedeljo dne 11. julija 1909.

X. letnik.

Cenjeni naročniki!

Pol leta je zopet minulo in obračamo se vas, da ponovite svojo naročnino. Vsako leto je slučajno, bodisi iz tega ali onega razloga, za naročnino zaostal. Prosimo tedaj, da nam vsako leto ta mali svoj dolg, kajti le na ta način je redno dostavljanje mogoče. Naročnina je tako nizka, da jo lahko vsakdo plača. „Stajerc“ košta za Avstrijo za celo leto 3 K, za pol leta 1.50 K; za Nemčijo za leto 5 K; za Ogrsko (in Hrvatsko) za celo leto 4.50 K; za Ameriko za celo leto 6 K, za inozemstvo sorazmerno.

„Stajerc“

Največji, najobširnejši in najbolj neodvisni list na Štajerskem in Koroškem. Program je: gospodarsko delo, narodni napredek kmetskega in obrtniškega ter delavskega stanu. Zato naj bode „Stajerc“ tudi v vsakomur hiši.

Na delo

Korakajo vsi, ki imajo resno voljo, da se list razvije, da postane še bolj razširjen, še bolj obširen. Vsakdo naj pridobi vsaj enega novega naročnika in povečali bomo lahko list, kar je z ozirom na veliko gradivo velepotrebno.

Naprednjaki, delujte za vaš list!

Uredništvo in upravništvo.

Škandal!

Sivolasi cesar Franc Jožef I., kateremu ni najzagrizenejši republikanec ne more spoprijeti odreči, izustil je te dni besedo „škan- dal“. Rekel je namreč, da je počenjanje tistih poslancev, kateri so te dni v državnem zboru nemogočili vsako delovanje in to iz same brezvestnosti, navadni škandal. K temi poslanci, kateri so razburili cesarja samega in ga prisilili hude a pravične graje, spadajo tudi prvaški zastopniki slovenskega ljudstva. In lahko se reče, da je cesar sam z besedo „škan- dal“ označil današnjo politiko prvaštva.

Ojstra je cesarjeva beseda. In vendar je do politike resnična ter pravična. Naš cesar gotovo ni človek, ki se rad iz lastnega nagiba aktivno politike udeležuje. Nasprotno, Franc Jožef I. nam je podaril konstitucijo, to se pravi: on je dovolil, da prevzame ljudstvo same postavodajo, in nikdar ni prekorajčil delokrog vladarja v ustavni državi. Istotako lahko smelo trdimo, da je bil naš cesar vedno proti vsem narodom te države do skrajnosti pravičen; vključno temu, da je potomec velike nemške družine, ni nikdar preziral ali zaničeval niti najmanjšega naroda. In še nekaj: naš cesar tudi ni bil nikdar človek, ki bi se morda zavzemal ali potegaval za to ali za ono politično stranko. Stal je vedno kot vladar in človek nad vsemi strankami. Bil je vedno

kakor skrbni oče, ki pozna razlike svojih otrok, ki pa vendar vse enako ljubi.

In ta pravični sivolasi cesar čutil se je zdaj primoranega, da je označil prvaško politiko za škandal...

Res, ojstra je cesarjeva beseda. Ali ako se pozna razmere, ako se zasleduje pota prvaške politike, potem se pametni človek ne more čuditi, da je tudi pravičnemu našemu cesarju počila potrpežljivost.

Slovensko ljudstvo je bilo vedno dobro avstrijskega, patriotičnega prepričanja. Zato pač tudi ni čudno, da si je izbral po stari pruski besedi „Für Gott, König und Vaterland“ svoje geslo: Vse za vero, dom, cesarja! Ali dokazali smo že v zadnjih mesecih, da je prvaštvo vrglo to pošteno avstrijsko geslo v staro železo. Prvaštvo skušalo je na vse mogoče načine pridobiti pri slovenskem ljudstvu toliko vpliva, da bi se to ljudstvo dalo v svrhe prvaške politike izrabljati in zapeljavati. Zato je prvaštvo hlinilo narodno prepričanje in katoliško verstvo, medtem ko se mu je šlo edino za nadvlado. Bilo je to vedno izkoriščanje ljudskih množic v namene posameznikov. Ne za slovensko ljudstvo in ne za pravice tega slovenskega ljudstva se je šlo prvaški gospodi, — temveč šlo se ji je vedno zato, da bi postal hofrat Ploj ali ljubljanski dr. Šusteršič minister, da bi se nastavilo tu ali tam slovenske uradnike ali učitelje, katerih je res že preveč, da bi se dobilo za to ali ono prvaško neumnost podpore itd. itd. Prvaška politika doslej ni imela drugega cilja nego osebni dobiček. In v tistem trenutku, ko se te osebe želje Ploja, Šusteršiča, Korošca, Grafenauerja in kakor se že vsa ta gospoda imenuje, niso uresničile, postali so prvaki nakrat protiaustrijski, postali so nepatriotični, pričeli so sovražiti cesarja in državo. Dokazali smo to opetovano in noben prvaški list nam ni mogel naših dokazov ovreči. Hribar, vodja te veleizdajniške struje v prvaških strankah, pričel je romati v Petersburg in sploh v ruska ter srbska mesta, delale so se zveze z Srbi, prvaški listi so se zavzemali za naše sovražnike na Balkanu, trgale in sežigale so se cesarske zastave, — prvaki so stali pred nami v vsej nagoti svojega veleizdajstva...

Zadnje dni pa je pričelo to gibanje postajati nevarno. Smelo trdimo, da to kar počenja danes zagriženo prvaštvo na Kranjskem, Koroškem in Štajerskem, presega vse meje dopustnega in da bi to v nobeni drugi državi ne bi bilo mogoče. Teh par klerikalnih in liberalnih poslancev hoče kar celo državno zbornico uničiti in onemogočiti sleherno delo. Te dni so pričeli prvaški poslanci pod vodstvom ožlindranega ljubljanskega dr. Šusteršiča, koroškega orglarja Grafenauerja in mariborskega kaplana dr. Korošca v državnem zboru z obstrukcijo, pri kateri so jim pomagali seveda Čehi, ki so itak že odkrili veleizdajniško, protiaustrijsko svoje srce. Obstrukcija, — to pomeni, da ti brezvestni poslanci s silo preprečijo vsako delovanje delavnih, poštenih ljudskih zastopnikov. Zaradi tega, ker bi ožlindrani

doktor Šusteršič v Ljubljani rad ministerski frak oblekel, mora državna zbornica lenobo pasti. Pomisliti se mora, kako velikanski je ta zločin, ki ga izvršujejo prvaški poslanci nad ljudstvom. Državna zbornica bi morala izvršiti celo vrsto postav, ki se tičejo kmetov, delavcev in ki so velevažna za vse te stanove. Ali — prvaški poslanci tega ne dopustijo! Državna zbornica bi morala jasno govoriti, kaj da je z zavarovanjem delavnih slojev prebivalstva, kaj da je z raznimi agrarnimi postavami, — ali prvaki tega ne dopustijo. Ljudstvo trpi lakoto in bi se rado nasitilo, — prvaki tega ne dovolijo! Ljudstvo trpi grozovito vsled suše, druginja je velikanska, živina kaže le še kosti, slamnate strehe so odkrite, deca trpi bedo, — ali prvaki ne dopustijo, da bi državna zbornica ta bremena olajšala. Prvakom je ministerski frak za tega ali onega svojih advokatov več vreden...

Vse to je opazoval bistroumni naš cesar. In potem je vskipela v njem jeza. Zato je zaklical besedo, da je ta prvaška politika velikanski škandal, katerega mora biti konec.

Prvaki se zdaj zvijajo pod cesarjevo kritiko, kakor črv pod nogo. Oni čutijo, da je cesarjeva beseda pravi bič za vso prvaštvo. In vse laži, vsa zavijanja, vse farizejstvo ne bode prvakom pomagalo, da ljudstvo izve, kako sodi avstrijski cesar Franc Jožef I. o prvaški politiki... Ljudstvo bode cesarjevo sodbo izvedlo in ljudstvo bode šlo s cesarjem ne pas prvaškimi hujskači...

Torej škandal! Cesar je rekel, da je prvaška politika škandal! Mi pritrdimo tej besedi in ti sočero slovenskih kmetov ter obrtnikov in delavcev bode z nami reklo, da ima cesar prav, da je prvaška politika naravnost res — zločin...

Politični pregled.

Državna zbornica je torej žrtev slovensko-češke neumne brezvestne obstrukcije. Mnogo se je že nepametnega v tej zbornici videlo, ali tako brezvestno počenjanje vendar še nismo doživeli. Brez vsacega stvarnega vzroka, edino-le iz osebnih nagibov, je komandiral slovensko-klerikalni general obstrukcijo. In tako so onemogočili delo v zbornici. Pomisliti se mora, da košta vsak poslanec za vsako sejo po 20 kron. Brezvestna ta obstrukcija koštala bode torej avstrijsko ljudstvo tisoče in tisoče kron! In poleg tega se vsled te obstrukcije ne more rešiti potrebne postave, ki so merodajne za vso našo gospodarsko bodočnost. Čenčanje obstrukcionistov seveda nima nobenega pomena. Tem ljudem je pač vse eno, kaj blebetajo in so tudi glavni govorniki prvaških rušiteljev parlamenta ljubljanski Gostinčar, ki nosi doma konzumske kiše in orglar Grafenauer, kateri sploh ne more opustiti nobene prilike, da bi svoje koroške domovine ne očrnil in ne blatil. S to nesramno obstrukcijo dali so si slovenski poslanci pečat na čelo, ki jim ostane neizbrisani: pečat lenobe in brezvestnosti.

Državni zbor — zaključen? Vsled brezvestne obstrukcije, ki jo vprizarjajo prvaški in